

AMERIŠKA DOMOVINA

IN IN SPIRIT
LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, WEDNESDAY MORNING, MARCH 12, 1969

STEV. LXVII — VOL. LXVII

Čehi in Slovaki bodo morali plačati lanske gospodarske reforme

Ko cene življenjskih potrebščin rastejo, je predsednik češke vlade dejal kongresu delavskih uni, da na zvišanje plač ni misliti.

PRAGA, ČSR. — V Pragi se je vršil kongres delavskih uni. Kongres je pozdravil tudi ministrski predsednik češke vlade Razl in ob tej priliki govoril o tem, da bo dežela morala sedaj začeti plačevati račune za lanske politične in gospodarske reforme. Reforme so delile ugodnosti na levo in desno, toda nihče se takrat ni hotel resno brigati za vprašanje, kdo bo vse to plačeval in kako in kdaj. Odgovore na ta vprašanja bi javnost v Českoslovaški morala zvedeti že lanske jeseni, kajti njihovo plačevanje je že lani sprožilo začetek inflacije in val druginje. Potrošniki so nekaj takega pričakovali že pred novim letom in hiteli z nakupi in strahu, da bo nekaterih vrst blaga kmalu zmanjkalo.

Imeli so prav, kajti ravno to je okoli oga povedal tudi ministrski predsednik Razl. Napovedal je, da je treba pričakovati, da bodo nekatere cene še višje, zato pa se raven plač in mezd ne bo dvignila. Javne proračune bo treba zmanjšati. Razl je obljubil, da bodo vse tri vlade, zvezna in obe krajevni (češka in slovaška), kmalu objavile podrobno poročilo o gospodarskem stanju dežele in o korakih, ki jih bo javna uprava napravila, da doseže stabilizacijo gospodarstva na novi ravni. Ker Razl ni navajal nobenih podrobnih podatkov, ni mogel kongres temeljiteje obravnavati vseh teh perečih problemov. Pridržal si je pravico, da bo vse vladne korake "svobodno komentiral".

Med tem je kongres zavrnil svoje delo in izglasoval vrste resolucij. V njih je v glavnem obnovil svoje liberalno stališče do lanskih dogodkov v Českoslovaški, vendar je svoje izjave zavil v precej megleno obliko. Pokazalo se je namreč, da so bili konservativni komunisti že močno zastopani na kongresu. Med 1441 delegati je bilo skoraj 500 konservativnih komunistov. Pripomniti je treba, da so bili delegatje niti je treba, da so bili delegatje izvoljeni s tajnim glasovanjem. Kremelj ima torej med češkim delavstvom več somišljenikov, kot so doslej opazovalci cenili.

Po bankarjevi sodbi

WASHINGTON, D.C. — Ko so enega glavnih bankirjev dežele vprašali, kateri sta najvažnejši in najbolj pereči vprašanji za vlado ZDA, je brez premišljanja odgovoril: Inflacija in Vietnam. Zanj je na prvem mestu inflacija!

Največ vodnih poti?

RALEIGH, N.C. — Severna Karolina se baha, da ima največ notranjih vodnih poti.

Vremenski
prerok
pravi:

Večina oblaka z naletavanjem snega. Najvišja temperatura do 30.

Novi grobovi

Mary F. Brodnick
V ponedeljek popoldne je nenadno umrla na svojem domu 51 let stara Mary F. Brodnick z 28758 Chardon Rd., roj. Levec v Clevelandu, hčerka pok. Charlesa in pok. Frances, roj. Student, Levec (Addison Rd.), žena Johna, ki vodi z bratom Frankom Brodnick Furniture Store na Waterloo Rd., mati Jchna C., Roberta D. in Jamesa J., stara mati Christopherja, sestra pok. Roberta Levca, ki je padel v drugi svetovni vojni. Pokojna je bila članica Društva sv. Ane št. 4 ADZ, St. Felicitas Guild in bivša članica St. Vitus War Veterans Auxilliary. Pogreb bo iz Grdinovega pogreb. zavoda na Lake Shore Blvd. v petek ob 8.45, v cerkev sv. Felicite ob 9.30, nato na All Souls pokopališče.

Frank V. Ludvik

V nedeljo je v Charity bolnišnici umrl Frank V. Ludvik, domača 'Pops', 1113 E. 64 St., star 52 let, rojen v Clevelandu. Delal je pri TRW Co. kot strojnik. Tukaj zapuša ženo Mary, roj. Osredkar, sinova Jamesa F. in Roberta A. (PFC in Viet Nam), hčer Rosemary, vnuka, brata Anthonyja in Edwarda. Pogreb bo v petek ob 8.30 iz Zakrskovskega pokopnega zavoda v cerkev sv. Vida ob devetih, nato na pokopališče Kalvarija. Truplo bo položeno na mrtvaški oder nocoj ob sedmih.

Moskva posreduje v Laosu

VIENTIANE, Laos. — Sovjetski poslanik Viktor Minin posreduje med vlado Suvane Fume in med Patet Lao levčarsko skupino, ki ima pod svojo oblastjo vzhodni in večina tudi severni del dežele. V zadnjih tednih je prišlo med vladnimi četami in med četami Patet Lao do novih bojev, ki so se končali s porazom vlade.

Vsaka nova zmaga rdečih v Laosu bi utegnila povzročiti nove zaplete in morebitno novo tujo intervencijo. To Moskvi ne gre v račun in zato je njen poslanik začel med obema taboroma posredovati.

Zahodna Nemčija se pripravlja na volitve

Parlamentarne volitve bodo šele v septembru, pa se stranke že praskajo med seboj, ko tehtajo možnosti nove vladne kombinacije.

BONN, Nem. — V Zahodni Nemčiji bodo parlamentarne volitve šele 28. septembra, volivna kampanja se je začela takoj, kakor hitro je bil socialist Heinemann izvoljen za predsednika republike. Bolj slučajno kot namenoma je prav njegova zmaga bila povod za začetek volivnega boja. Heinemann je namreč zmagal le s pomočjo stranke svobodnih demokratov, ki so mu dali okoli 80 glasov. Pa še ob taki podpori je zmagal le s 6 glasovi, komaj s 50,5%.

Solidaren nastop socialistov in svobodnih demokratov je bila za nemško politično javnost prava bomba. V nastopu je videla priprave za skupen nastop tudi po volitvah. To bi pomenilo koalicijsko vlado socijalnih demokratov in svobodnih demokratov. "Ideološko" ne bi bila za nemško politiko nobena sramota, kajti socialisti veljajo za desno krilo socializma, svobodni demokratje za socialno-usmerjeno krilo liberalizma. Tako bi ostalo le malo vprašanj, kjer bi se socialisti načelno razlikovali od svobodnih demokratov.

Ta možnost je seveda zdelala živo ob glavni skupini krščanske demokracije: severnonemško Krščansko-demokratsko unijo in bavarsko Krščansko socialno unijo. Sta takoj zarogovillili, kakor hitro je Heinemann kot predsednik republike dal izjavo, kaj misli o nekaterih političnih vprašanjih. Heinemann je med drugim rekel, da NATO ne more biti zadnja beseda v nemški politiki in da dežela lahko misli tudi na "spremembo straže". Dr. G. K. Kiesinger in dr. J. Strauss sta mu takoj odgovorila, da se krščanska demokracija ne bo dala odriniti in da hoče imeti tudi v novem političnem položaju "svojo besedo".

To so bile prve praske, sledile

Nixon je imel dosti poslušalcev na televiziji

WASHINGTON, D.C. — Ko je imel Nixon svojo zadnjo tiskovno konferenco, na kateri je razlagal zunanjo politiko, je bila ta na 43% vseh televizorjev v deželi, kot je ugotovilo posebno povpraševanje televizijskih družb. Predsednikovi tiskovni konferenci so sledili v nekako 25 milijonih domov po ZDA.

V drugi polovici tiskovne konference je sledilo razlagi predsednika še 40% vseh običajno vključenih televizorjev, 3% so izgubili zanimanje za predsednika in njegovo razlago in prešli na druge sporede.

Poznavalci televizijskega občinstva trdijo, da je imel Nixon z njim prav dober uspeh. Čudijo se zlasti temu, da je tolikšno število sledilo njegovi tiskovni konferenci do konca.

Na tej tiskovni konferenci je Nixon posebno poudarjal, kako pričakuje sovjetsko pomoč pri miritvi Srednjega vzhoda in pri naporu v Parizu za končanje vojskovanja v Vietnamu. V diplomatskih krogih tu trdijo, da to sovjetskimi diplomatom ni bilo prav nič všeč in da tega niso niti skrivali.

Telefonski klic v Evropo bo skoro le \$1 za minuto

NEW YORK, N.Y. — Z uporabo satelitov pri mednarodnih telefonskih zvezah se stroški telefonskih klicev naglo znižujejo. Sedaj stane telefonski enominutni razgovor New York—London \$4, trdijo, da bo še pred koncem leta ta cena znižana na \$1,20.

Pričakujejo, da ni daleč čas, ko bo mogoče govoriti s katerikoli krajem na svetu eno minuto za \$1,00!

jim bodo še druge, hujše od prvih. Tisti, ki bodo sedeli na trnju, bodo pa svobodni demokratje. Jim bo zmeraj pred očmi, da se lahko obnovi tudi sedanja koalicijska in takrat bi bili zopet obsojeni na brezpomembno opozicijo. V nobeno posebno tolažbo bi jim ne bila družba z na polrjavo narodno demokracijo, ki bo najbrže zlezla v prihodnji nemški parlament.

RDEČI PRIPRAVLJAJO NOV, MOČAN NAPAD NA SAIGON?

Ameriško vojaško poveljstvo sodi, da pripravljajo rdeči nov, splošen napad na glavno mesto Južnega Vietnama. V ta namen so zbrali v njegovi okolici 6 divizij svojih rednih sil, okoli 50.000 mož. Začetek napada pričakujejo prihodnji teden.

SAIGON, J. Viet. — Rdeča ofenziva v svojem tretjem tednu niha, močnejšim napadom sledijo odmor ali zatišja, nato pa nova obresteljevanja združena z napadi pehote. Doslej se rdeči ne morejo pohvaliti z velikimi uspehi, zasedli niso nobenega večjega naselja in nobene vojaške postojanke. Vsi njihovi napadi so bili odbiti s sorazmerno hudimi izgubami. Boji so vendar povečali tudi število ameriških žrtev in s tem znova pritegnili na sebe pozornost ameriške javnosti. Ameriški vojaški krogi so v začetku ofenzive izjavljali, da ta ne more biti posebno dolga, ker da bo rdečim v "10 dneh" zmanjkalo streliva in vojnih potrebščin za vsak obsežen napad na Saigon.

Sedaj prihajajo do drugega zaključka. Trdijo, da so se štiri rdeče divizije približale Saigonu, peta severnovietnamska pa se premika proti njemu z osrednjega nižavja ob obali. Neka druga severnovietnamska divizija naj bi bila le okoli 50 milj od samega Saigona. Skupno je torej v neposredni in malo širši okolici glavnega mesta zbranih 6 rdečih divizij in še gverilske enote. Njihov cilj naj bi bil splošen napad na Saigon.

Rdeči naj bi pripravljali napade tudi na ameriška oporišča Tan Son Nhut letališče, Long Binh in na Cam Ranh zaliv. Napadi na te naj bi potegnili ameriške čete iz podeželja in tako to odprli rdečemu nasilju in strahovanju. Očitno gre rdečim uspeh vladnega dela po vaseh na živce. Hočejo ga uničiti, predno bodo v vaseh izgubili vsako oporo in predno se bodo te dejanske otresle strahu pred njimi.

Nova obsežna rdeča ofenziva na Saigon in ameriška oporišča

Iz Clevelanda in okolice

K molitvi in pogrebu—

Clanice društva sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ so vabljeni k molitvi za pokojno Frances Močilnikar jutri v četrtek ob devetih dopoldne v Zakraskov pogrebni zavod, ob desetih pa k pogrebni sveti maši.

Seja—

Društvo "Naša zvezda" ima svojo sejo jutri, v četrtek, ob 7.30 zvečer v Slovenskem društvenem domu na Reher Avenue. Vse članstvo je vabljeno.

Lepa starost—

Jutri bo dopolnil rojak g. Jože Stepec, 1151 North Vine Avenue, trden in zdrav 85 let. Dologetnemu zvestemu naročniku lista iskreno čestitam k lepemu življenjskemu jubileju in mu želimo še veliko zdravih in zadovoljnih let.

Pozdravi—

Tony Petkovsek in udeleženci njegovega izleta na Havaje pošiljajo od tam vsem svojim znancem pozdrave. V skupini je 107 rojakov in rojakinj. Res lepo število!

Podpisani so: Mary Stemrou, Frances Bartol, Mary Mavko, Stella Slexer, Mr. in Mrs. Martin Serro, Mr. in Mrs. John Evans, Rose Gordon, Rose McHugh, Patrick McHugh, Angela Godec in Frances Nosan.

Zalostna vest—

Rojak g. Ivan Prezelj, 18601 Shawnee Avenue, je dobil sporočilo, da mu je 27. februarja 1969 umrl v Ljubljani brat prof. Joško v starosti 75 let. V Sloveaiji je zapustil ženo Pavlo, brate Zorana, Mirka in Lojzeta ter druge sorodnike, v Clevelandu pa omenjenega.

K molitvi—

Clanice Oltarnega društva fare sv. Vida so vabljeni jutri, v četrtek, zjutraj ob osmih v Zakraskov pogrebni zavod k molitvi za umrlo Frances Močilnikar.

Po Ebanu pride Husein

WASHINGTON, D.C. — Včeraj je prišel v Washington na razgovore z vodniki ZDA izraelski zunanji minister Abba Eban. Danes se bo sestal z državnim tajnikom W. Rogerom, jutri pa ga bo sprejel predsednik R. M. Nixon.

BOGOTA, Kol. — Ko je neki fantin hotel prisiliti potniško letalo domače linije k letu na Kubo, je pilot dejal, da nima dovolj goriva. Letalo je pristalo v Cartageni, da bi dobilo gorivo. Policija in vojskova sta letalo obkrožila, pa nista mogla storiti nič, dokler ni po eni uri čakanja neki študent nenadno planil na ugrabitelja letala in mu izbil iz rok "dinamit". Fantin je pri izhodu iz letala začel streljati in bil pri tem sam nevarno ranjen. Eden od potnikov je bil mrtev.

CORONADO, Calif. — Kapitan ladje Pueblo L. M. Bucher je včeraj pred zasliševalno komisijo, dejal, da se ni uprl Severnim Korejcem, ker je imel strog ukaz, da ne sme "izzvati mednarodnega spora".

BELGRAD, SFRJ. — Josip Broz Tito je včeraj v svojem govoru pred 9. kongresom komunistične partije razlagal odnose med njo in Komunistično partijo ZSSR. Skozi vseh 50 let obstoja se je Komunistična

partije Jugoslavije borila s KP ZSSR za neodvisnost. Tito je dejal, da so se Stalin in njegovi nasledniki mešali v jugoslovanske zadeve, pomorili komunističnih vodnikov in zlorabljali propagando za "širjenje mrzle vojne". — Kongresa KP se udeležuje preko 60 zastopstev tujih komunističnih strank, toda z izjemo romunske nobena iz držav "socialističnega bloka".

MOSKVA, ZSSR. — L. Brežnjev, glavni tajnik KP ZSSR, je dejal zadnjim visokim obiskovalcem iz ČSR, da ni zadovoljen s stopnjo "normalizacije" v ČSR. Posebno se je menda pritožil nad delavskimi unijami in njihovimi zahtevami, izraženimi na njihovem kongresu pretekli teden.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 50 Weds., March 12, 1969

Eshkolova smrt hud udarec za mir na Srednjem vzhodu

Izraelski ministrski predsednik Levi Eshkol je umrl, zadela ga je kap. Ako se ne bi kriza na Srednjem vzhodu gibala sredi pozornosti mednarodne politike, bi se najbrže za Eshkolovo smrt menil le malokdo, saj Izrael ni dežela, ki kaj pomeni v mednarodni politiki. Živimo v izrednih časih, ki so porinili ravno izraelsko republiko v vrtnice svetovne politike.

Pomen Izraela za mednarodno politiko ima nenavadne korenine. Izrael je poleg Libanona najmanjša država na Srednjem vzhodu. Leži sredi arabskih držav in številčno ne pomeni skoraj nič, saj je Arabcev 40-krat toliko, kolikor je prebivalcev v Izraelu. Poleg tega nima Izrael nobenih prirodnih bogastev, ki bi se mogla kosati, recimo, z arabsko nafto. Pa vendar pomeni Izrael trenutno najmanj toliko kot arabski svet. Izrael je namreč mala, toda politično, gospodarsko, socialno in narodno konsolidirana država, njegovo prebivalstvo se lahko meri po narodni disciplini, patriotizmu, prirojenih sposobnostih s katerim koli drugim narodom na svetu.

Temu nasproti je arabski svet res podoben morju, ki se razteza od Atlantskega oceana do Perzijskega zaliva, obvlada severno Afriko in ves južni del Srednjega vzhoda, gospodari nad neizmerno zalogo nafte, leži na prometnem križišču, ima bogato kulturno in politično preteklost, pa je pri vsem tem tako razbit med seboj, nediscipliniran, zavezan v svojevrstno domišljijo, ki je daleč od vsake stvarnosti. Lastne napake mu onemogočujejo, da bi se mogel kosati z Izraelom. Kadarkoli se je spopadel z njim, vselej je bil tepen. Tudi ni izgleda, da bi mogel v doglednem času zmagati nad Izraelom. Na drugi strani tudi Izrael ne more premagati arabskega sveta. Ta svet je preobširen, da bi ga mogle zasesti in kontrolirati male izraelske oborožene sile.

Sklop vseh teh okoliščin, ugodnih in neugodnih za Izrael, je dal izraelski vladi odločilno besedo pri vzdrževanju miru na Srednjem vzhodu. Kot tam ne more biti miru brez pristanka Arabcev, tako ga tudi ne more biti brez pristanka Izraela. Zato je Izrael politično tako močan, dasiravno številčno pomeni le malo. Ker je Izrael demokratična republika s politično vlado, je mir odvisen od tega, kakšno vlado ima.

Izrael ima komaj dve desetletji politične zgodovine. V tem času je dobil po Eshkolovi smrti šele peto vlado. Izraelska demokracija je torej izredno stabilna, saj pozna do sedaj le tri ministrske predsednike: Ben Guriona, Sharetta in Eshkola, sedanja Mrs. Meir je četrta. Ali bo ostala na tem mestu za daljšo dobo, bodo pokazale jesenske parlamentarne volitve.

Eshkol je vladal komaj 6 let, pa je bil njegov režim za Izrael neprecenljive vrednosti. Vodil je državo v vojni z Arabci leta 1967 do nagle zmage, pa nato skušal s politiko umirjenosti doseči trajni mir. Ni imel sreče, sklenjeno je bilo le premirje, ki pa ga arabski gverilci vedno znova kršijo in s svojimi napadi silijo Izrael k odgovoru.

Ni pa mogel Eshkol voditi miroljubne politike brez težav in ovir na domačih tleh. Tudi v Izraelu je bilo in je zmeraj dosti kraguljev, ki živijo od bojevitosti in zmag, resničnih in pričakovanih. Ako bi bilo po njihovi volji, bi v arabskem svetu sploh ne moglo priti niti do premirja. Kragulji vidijo pred seboj samo svojo tehnično premoč, organizacijsko sposobnost, sposobno vojaško vodstvo, predvsem pa neomejen patriotizem. To so stebri, ki Izrael nanje naslanjajo svoje zmage nad Arabci.

Eshkol je za vse to vedel in vse to vpošteval. Spoznal je pa tudi stvarnost z druge strani: na arabski strani sta čas in prostor in proti njima se Izrael ne more boriti. Tega seveda mnogi Eshkolovi rojaki nočejo ali pa ne morejo razumeti. Zato vlada v izraelski politiki stalen boj med kragulji in golobi. Do sedaj je globe uspešno vodil pokojni ministrski predsednik. Za to njegovo delo mu morajo biti hvaležni vsi Izralci, pa tudi ves svet, kajti brez Eshkola bi bilo na Srednjem vzhodu še manj miru, kot ga je.

Odhod Eshkola iz politike se bo kaj kmalu čutil. Vladno krizo je izraelska politika zaenkrat prebrodila z začasnim kompromisom. Ministrski podpredsednik Allon je prevzel za kratek čas vodstvo vlade, ki upravlja deželo. Allon seveda ni imel takega ugleda in vpliva kot Eshkol. Ni sicer prehud kragulj, pa vendarle zagovarja aneksijo zasedenih arabskih pokrajin. Arabci na zgubo tega ozemlja niti misliti nočejo.

Nevarnejše je nekaj drugega: tako v ministrskem svetu kot zunaj njega bodo posamezni kragulji — rešeni pritisaka Eshkolovega ugleda in vpliva — začeli dvigati glave in agitirati za aneksijo večjih kosov arabske zemlje ob izraelski meji. To bi seveda le zaostrišlo sedanje stanje in onemogočalo pogajanja o premirju. Hud kragulj je vojni minister Dayan, ki bi tudi rad postal ministrski predsednik,

Je pa tudi nekaj golobov med izraelskimi politikami, kot na primer glavni tajnik delavske stranke Sapir, toda ni politično tako močan, da bi mogel misliti na prvo mesto v vladi.

Po Eshkolovi smrti bo tudi težko voditi pogajanja z izraelsko vlado. Vsak izraelski politik bo hotel imeti svojo besedo pri njih, vsi bodo hoteli igrati prvo violino. To utegne imeti dvojno posledico: iskanje poti za mir bo še težje, kot je bilo do sedaj. Arabce utegnejo domače izraelske razprtije zapeljati v skušnjavo, da bodo zaostrišli sedanje gverilsko vojskovanje, ki je že itak na robu prave vojne.

Zadnje rekonstrukcije vlade, ki je spravila Mrs. Meir na prvo mesto, ne smemo smatrati kot nekaj trajnega. Do rekonstrukcije je prišlo radi notranjih sporov v vodilni vladni delavski stranki. Kompromis je bil dosežen na ta način, da sta se oba glavna kandidata za mesto ministrskega predsednika Allon in Dayan umaknila. Hočeta poskusiti svojo srečo šele po parlamentarnih volitvah v novembru. Mrs. Meir se bo trudila, da očisti pot do premirja, ali ji bosta Allon in Dayan pomagala, je pa drugo vprašanje. Ako hočeta Amerika in Rusija doseči premirje, bosta morali izvajati hujši pritisk, kot bi ga bilo treba izvajati na primer na Eshkola. Mir v arabskem svetu še ni torej na vidiku.

BESEDA IZ NARODA

Novice od Triglava

CLEVELAND, O. — Naš zbor nadaljuje z vajami, mi pa obiskujemo koncerte, ki se kar vrste. V nedeljo, 4. maja, bomo nastopili mi. Vstopnice so že na razpolago. Sezite po njih in se ne izogvarjajte z ničemer, ko vam jih bo kdo ponudil. S tem podpirate zbor in njegov napor.

Vedno sem oglašala, da potrebujemo pevce in pevke. Ni bilo zastoj, oglasila se je prijazna in dejavna Vlasta Radišek s hčerko Elizabeto. Zelo smo ju bili veseli. Po novi cesti se hitro pride na zahodno stran. Če je komu petje ljubo, ni nobena pot predolga. Dobrodošli! Zadnjič sem videla, da se je oglasila v Ameriški Domovini in napisala v *Košarici* kar prijeten sestavek.

Marieann Drobnik ima še vedno nogo v mavcu. Zlomila si jo je doma, ko je padla na stopnicah. Tony Simec si je zlomila nogo na Ohio univerzi. Hčerka pevca Franka Culkarja študira na Miami univerzi v Oxfordu, Ohio. Je na seznamu odličnjakov. Cestitamo Sharon Lee Culkar! Moj vnuk Regis Lekan je slušatelj unierze v Daytonu, tako tudi sinova bivših pevcev zbora Joe Klinec in Joe Slak. Tam so znani profesorji rev. Rus, br. Mervar in drugi. Vsem želim obilo uspeha!

Pretekli mesec, 24. februarja, je umrl moj svak 84 let stari Kaytan Erznosnik — Krošljec. Dolgo leta sta preživela v Red Lodge v Montani. Bil je vdovec. Za pogreb je bila pooblašena Margaret Louchka. Odpotovala je tja z možem in vse uredila. Pokojnik se je rešil trpljenja. Pokojna Mr. in Mrs. K. Erznosnik sta bila nekajkrat v Clevelandu na naših koncertih. Ohranimo ju v lepem spominu.

Ivanka Fink iz Indiane nam piše, kako smo lahko veseli, ko nas je toliko Slovencev v Clevelandu skupaj in imamo vedno kako prireditve. Seveda, zabava in oddih sta povezana in vsakemu potrebna. Domače družbe in lepe slovenske pesmi je vsakdo vesel.

Naj skoro okrevaajo vse bolnice in bolniki. Hčerka prejšnjega pevca Joe Klineca je bolničarka v bolnici v Parmu. Njen stari očka Joseph Miklus še vedno poje pri zboru. Srečno je prestala operacijo Jennie Skuly. Vseh pevcev, sedanjih in nekdanih se radi spominjamo, med nami je še vedno vez, vez skupnega dela in skupnega veselja.

Vsem priporočamo knjigo o pokojnem Antonu Sublju "From Carniola to Carnegie Hall". Hvala pisatelju za njegov trud in žrtev!

Pozdravljeni!

Anna Jesenko

Nad polovico gozdov je last farmarjev

WASHINGTON, D.C. — Okoli 57% vsakega gozda v naši deželi je lastnina farmarjev, oziroma del njihovih farm.

Odlomek s potovanja

I.

EUCLID, O. — Pred nekaj dnevi smo v tem listu videli, da znani voditelj potovanj Rev. Joseph Godina vodi novo, zadnjo skupino v Evropo. Po tem izletu se za stalno naseli na Koroskem. Slednji, ki je kdaj pod njegovim vodstvom užival potovanja (romanja) po Ameriki ali v Evropi, ve, da bomo z njegovo odsotnostjo veliko izgubili!

Za svojo osebo sem imel to srečo, da sem bil štirikrat v skupini, ko nas je seznanjal z ameriški zanimivostmi v tej deželi, dvakrat pa, ko nas je vodil po Evropi. V l. 1967 je pokojni Ernest Terpin obširno v Ameriški Domovini opisal "Veličastna romanja po Evropi", za l. 1968 pa nam opisuje svoje vtise Mr. Tone Arko (ki v svoji skromnosti zamolči intelektualca, ki si je iz metalurgije na univerzi pridobil doktorsko čast in je Dr. Tone Arko). Žal, njemu zmanjka časa za pisanje. Upam, da bomo kmalu čitali nadaljevanja, kjer bo opisal, kaj je videl in doživel.

Da bo to, kar danes jaz opišem, nekaj "most" k njegovemu celotnemu opisu, naj pripomnim, da smo v petek, 7. junija 1968, iz Lizbone poleteli v Barcelono in smo tam prenočevali dve noči. Tone se je z materjo in še dvema sopotnicama od nas ločil in so odšli v Lurd. Tako mi nismo doživeli Lurda, oni pa ne ogleda Barcelone in romanja na najbolj slavno špansko božjo pot Montserrat.

Ker bo letošnja skupina šla po istih krajih, kot mi lani, jih bo morda zanimalo, če bodo to čitali. Iz Lizbone smo leteli v Barcelono uro in pol. Po formalnostih, ki jih zahtevajo ob vstopu v drugo državo na letališču, smo se od tam peljali z busom v Regente hotel. Dobili smo svoje sobe, kjer smo prenočevali dve noči. Imeli smo še precej časa do večerje, tako nam je naš voditelj svetoval, da naj si po štiri osebe skupaj najamemo "taxi cab" za ogled mesta. Priporočal nam je ogled "Sagrada Familia" ali po naše — Tempelj sv. Družine. Tako je on sam se pridružil, da nam razkaže to zanimivost. Po kratki vožnji smo dospeli tja. Ko smo izstopili, smo plačali vstopnino in si ogledovali to čudo arhitekture. Nepozaben vtis naredi na tujca in po mojem mnenju, če bo to stavba kdaj (upajmo, da bo) dovršena, bo največje čudo, kar sem jih do sedaj videl.

Če so ponos Parizu — Notre Dame, Koelnu — stolnica sv. Treh kraljev, Dunaju — stolnica sv. Stefana, Milanu — Milanska stolnica, ki sem jih vse te videl, bo "Saragrata Familia" še bolj občudovana. Že 82 let je zidajo, pa jo bodo najbrže še toliko časa, predno bo dovršena. Ni mogoče veličastnosti opisati, morajo jo videti. Do pičice jo izpopolnjujejo, kot si jo je zamislil arhitekt Gaudi, ki je umrl l. 1926. Na stavbišču so vidne velike

skale kamenja, ki ga uporabljajo za stavbo, z velikimi žerjavi te kose dvigajo v višine za zidanje. Pročelje ob vходу je dovršeno.

Pri drugem obisku (v nedeljo) se je nas od naše skupine poslužilo vzpenjače par oseb, da smo se dvignili do tja, kjer se vzpenjača ustavi. Ne vem, koliko sto stopnic vodi do vrha. Mi smo se prej utrudili, kot bi zadnjo višino dosegli. Od tam je krasen pogled po Barceloni, kot bi z Eiffelovega stolpa gledal Pariz.

Notranjščine še ni, je vse pod milim nebom, le oltar je postavljen v sredi. V kripti imajo postavljen veliki model, ki kaže, kakšno bo svetišče, ko bo dograjeno. Med revlucijo so komunisti hoteli uničiti stavbo. Se vidi, jo odkrušeni okviri, ki bodo okna v njih. Ko sem gledal te sledove, mi je po angleško povedal nekdo, ki je istočasno bil notri, kdo je to storil. Nekako pol ure smo se zamudili tu, potem pa smo se vrnili na ulico, da se s "taxicab" odpeljemo v Regente hotel.

Vedno so "taxicab" na razpolago. Ustavimo prvega, pa ni vedel za ta hotel, kje je? Enako srečo smo imeli še pri nadaljnjih: drugem, tretjem, četrtem itd. — nihče, niti policaj ni vedel za "Hotel Regente". Ta bo pa lepa, da smo se v Barceloni zgubili, da se ne vemo, kam obrniti. Končno smo le nekoga našli, ki se je znašel, da ve, na kateri ulici je "naša hiša". Saj hotel je velika stavba z več sto sobami. Od nas ni nihče naslova (karte) vzem. Pozneje nam je bilo odkrito. Pred mesecem dni je hotel prevzel nov lastnik, pa tudi spremenil ime hotela, zato ga niso imeli policisti, kot "taxicab" vozniki v seznamu. Če nas je vznemirila ta nevednost, nas je pa pozneje v dobro voljo spravila zavest "kakšni Jurji" smo bili, ki nismo vedeli, kam hočemo priti. No, pa nismo samo mi imeli te "sreče". Pri večerji nam je naš sopotnik Rev. Leo Kristanc razodel, "da se je bil zgubil". Prav pred hotelom, ki je v njem stanoval, se ni znašel in so mu tu povedali, da je prav prišel. Gotovo je imel občutek, kot evangeljski zgubljeni sin, ki se je k očetu povrnil.

Dosti smo imeli dobre volje s temi dogodkami. Pozno v noč smo se umirili, da smo šli k počitku, kjer za naslednji dan moramo biti ob uri pripravljeni, da se odpeljemo v 90 kilometrov oddaljeni Montserat.

(Konec sledi)

Matt Tekavec

Vabilo na Jadranov koncert

CLEVELAND, O. — Pomlad je tik pred nami, z njo doba pomladanskih koncertov. Pevci in pevke Jadrana se kar pridno vežbamo za koncert, ki ga bomo podali 30. marca ob 3.30 popoldne v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Vse rojake in rojakinje, ki jih poslušanje slovenske pesni veseli, prisrčno vabimo na to našo prireditev. Pridite, napolnite dvorano!

Nastopil bo mešani, ženski in moški zbor, nadarjena Betty Resnik bo pa nastopila še solo. Naš pevovodja Reginald Resnik nam zagotavlja, da bo to eden najlepših koncertov in da boste vsi zadovoljni in veseli, če nas pridete poslušat.

Po koncertu bo na razpolago večerja, Frankie Mramor pa nam bo igral, da nam tudi po uradnem delu ne bo manjkalo glasbe. Pridite in poveselite se z nami. Pesem razveseljuje človeška srca!

Na svidenje!

Ann Dekleva

Dovolj energije

NEW YORK, N.Y. — Kubičen čevljev premoga da toliko električnega toka, kolikor ga porabi povprečni hladilnik v dveh mesecih.

IZ NAŠIH VRST

Hamilton, Ont. — Spoštovani! Tu Vam prilagam \$20 za enoletno naročnino, kar je pa več, naj bo za tiskovni sklad.

Kot Vam je znano, sem se preselil in sedaj list dosti bolj redno dobivam. Upam, da bom na tem naslovu dalj časa živel, kot sem na prejšnjih.

Z Ameriško Domovino sem zelo zadovoljen, saj nam prinaša vedno sveže novice. Morda bi lahko rekel, da so včasih malo zastarele, predno dobim časopis v roke, a za mene je vseeno vse novo, kar se dogaja po svetu.

Všeč mi je prva stran in uvodni članek na drugi strani lista, najbolj všeč pa so mi "Vesti iz Slovenije", kadar jih priobčijo. Ta najprej prečitam, šele nato vse drugo. Je pa res, da vse rad preberem, zato imam list tudi naročen.

Iskreno želim, da bi Ameriško Domovino še dolgo lahko živela in da bi še dolgo zahajala v naše domove. Bog Vas živi!

Vsa vse najlepše pozdravljam! Steven Plevel

Phoenix, Ariz. — Spoštovano uredništvo! V tem pismu Vam pošiljam ček za naročnino za eno leto vnaprej.

Vedite, da je Ameriška Domovina res hvalevreden časopis. Tako lepo nam seznanja z vsemi novicami, svetovnimi in domačimi, poleg tega pa prinaša za kratek čas še lepe povesti in prijetne dopise naših rojakov. Želim, da bi Ameriška Domovina še dolgo izhajala!

Pozdravljeni! Mrs. Mary Jelercic

Wyandotte, Mich. — Draga Ameriška Domovina! Spoštovani! Zopet je čas, da poravnam naročnino. Priloženo pošiljam ček za eno leto.

Še vedno sem slabega zdravja, kar lahko razvidite iz moje tresočne pisave. Pa kljub temu še vedno rad berem naš slovenski list. Saj nisem pričakoval, da bom tako dolgo živel, pa že Vsemogočni tako hoče. V teku treh let sem imel že tri resne srčne napade in razne druge bolezni. Težko je, če človek ni dobrega zdravja, pa kaj hočem pri moji starosti. Lanskega oktobra sem jih dopolnil 84. Vsekakor sem hvaležen ljubemu Bogu za vse, kar mi je v življenju naklonil, posebno za to, da sem pred 58 leti prišel v to obljubljeno deželo Ameriko. Zato, God bless America, da bomo vsi lahko živeli v miru in zadovoljstvu.

S pozdravi in spoštovanjem! Charles Kohler, stari Slovenec iz Planine pri Rakeku

Newark, N.J. — Spoštovana uprava! Priloženo Vam pošiljam denarno nakaznico v znesku \$17, za enoletno naročnino in 1 dolar za tiskovni sklad.

Z listom sem zadovoljen in ga tudi v redu dobim. Res se včasih kaka številka zamudi, kar pa ni Vaša krivda.

Prav lepa hvala vsem, ki se trudite za Ameriško Domovino, in lep pozdrav!

S spoštovanjem! Matt Persa

Toronto, Can. — Spoštovani! Prav lepo se Vam zahvalim za obvestilo, da mi bo naročnina v kratkem potekla. Takoj Vam pošiljam denarno nakaznico za celoletno naročnino. Z Ameriško Domovino sem zadovoljen.

Sprejmite najlepše pozdrave od Vašega naročnika

Antona Stih

Hoboken, N.J. — Spoštovana uprava! Prilagam ček za naročnino, zase in za sina Janeza Puc, West Caldwell, N.J. Bog naj obilno blagoslovi Vaš trud in Vaše delo. Bog živi!

Dr. Franc Puc, Sr.

Brooklyn, N.Y. — Cenjeno uredništvo! S priloženim čekom obnavljam naročnino za eno leto. Ameriška Domovina je res moja družabnica in tovarišica. Kadar jo dobim, sem jo zelo vesela.

Lepo pozdravljam uredništvo in upravo lista, vse sodelavce in naročnike.

Katherine Pavlič

Euclid, O. — Spoštovano uredništvo! Prav lepo se Vam zahvalim za obvestilo, da mi bo naročnina potekla.

Z Ameriško Domovino sem zelo zadovoljna. Vse rada berem, najraje pa preproste kmečke povesti, katere mi res zelo ugajajo, ker sama izhajam iz preprostih kmetijskih staršev.

Lepo se Vam zahvalim za ves Vaš trud in delo in Vam želim še naprej obilo uspeha.

Vse najlepše pozdravljam! Rozalija Vicić

Vesti iz Slovenije

Avtocesta št. IIj—Gorica

Vse sode o stanju cestnega omrežja v Sloveniji so si edine v tem, da je slabo in da je potrebno temeljitih popravil. Neprestano naraščanje avtomobilskega prometa naravnost zahteva čimprejšnjo zgraditev moderne avtomobilske ceste od St. Ilja nad Mariborom proti slovenski morski obali ter Italiji do Gorice, kjer bi se združila z enako cesto na italijanski strani.

O načrtih za to cesto smo našim listu že poročali. Predstavniki republiškega sveta v Ljubljani Boris Vadnjal je o njej dal nedavno še naslednje podatke:

Na začetek del za zgraditev te moderne avtomobilske ceste računajo že letos. S temi deli bodo začeli najprej na odseku Vrhnika—Razdrto. Glavni načrt za štajerski odsek te ceste. Hoče —Levec pa mora biti izdelan do konca avgusta t.l., da bo lahko predložen Mednarodni banki za razvoj. S samo graditvijo ceste na tem področju bodo pa začeli leta 1970. Oba odseka naj bi bila usposobljena za promet do leta 1973, oziroma cesta Vrhnika—Razdrto bo uporabna že l. 1971. Finančni konstrukciji za oba kraka avtomobilske ceste v višini skoraj 148 milijard dinarjev, narejena skoro do leta 1975, je s premostitvenimi krediti prisrčno čila na pomoč Ljubljanska kreditna banka in hranilnica.

Predstavniki republiškega izvršnega sveta je naglašal, da gre pri graditvi moderne avtomobilske ceste za veliko investicijo, za katero bo treba mobilizirati finančna sredstva "na najširši fronti". Meni, da bo poleg proračunskih sredstev slovenske republike in kreditov Mednarodne banke, treba misliti še na druga sredstva, npr. na ljudsko posojilo, takse na motorna vozila, ki se sedaj stekajo v federaciji v Beograd, na povišanje cen nafte, ki da je doma nižja kot v drugih državah.

Kot omenjeno, bo graditev avtomobilske ceste s "premostitvenimi krediti" omogočala Ljubljanska kreditna banka in hranilnica. To bo zlasti važno v času, ko priliv sredstev investitorja, t.j. republike in cestnega sklada SRS, ne bo enak gradbenim izdatkom. S tako odločitvijo je ljubljanska banka omogočila začetek izvajanja gradbenih del ter zgraditev avtomobilske ceste v času, ki ga zahteva Mednarodna banka za razvoj.

Prve so vlekli konji

Prva potniška vozila na tirih so uvedli v promet v mestu New York. Vlekli so jih konji. Ta vozila so imenovali trolleys s konjsko vlečo. Precej kasneje so konje nadomestili z elektriko in dobili smo prvo električno cestno železnico. Ta je z izjemo San Francisca in še nekaterih iz naših mest.

GOSTAČ MATEVŽ

Spisal F. S. Finžgar

"Ceta pojde jutri v mesto. Naj ga naznani biričem. Prileglo bi se mu nekaj zgora," je svetoval Jakec.

Tevž je ugovarjal in vnovič prosil, naj molči.

"Po večerji pridita s Cetom k meni, da se pogovorimo, kako bi mu plačali ta strah."

"Prideva," je obljubil Jakec.

Takoj po večerji sta bila Triplata pri Tevžu v delavnici. Cetu je brat vse že povedal. Ceta je bil kar se da nagaden. "Ko bi bil jaz še fant, bi ga preklestil, da bi si zapomnil. Tevž, ali si ga boš ti privoščil?"

"Ves dan sem premišljeval in takole svetujem. Nič ga ne bomo naznanjali in ne pretepali. Res bi zaslužil oboje. Če bi mene ne bila skrivna skrb primorala—"

"Skrb, ki se ji pravi ljubezen," mu je ponagajal Ceta.

"—naj se ji pravi kakor že—šel sem skrivaj za Vido. In če bi bil šel, bi bila lahko od strahu in hudega mraza velika nesreča. Zato je moja misel tale: Tega norega in grdega človeka kaznujmo tako, da ga izključimo kot garjavo ovco iz naše fantovske družbe. Ne sme več ne na prejo, ne v krčmo, ne na predpustni ples, kjer bo zbrana naša fantovska družina. Kaj se vama zdi?"

"Zaslužena in trda bi bila taka kazen," je potrdil Ceta. "Tudi Brežani so pahnili nekega fanta iz svoje družbe, ker je dekle, ki ga ni marala, vse nageljne in rože z oken populil in razmetal."

"Jur je pa z vso svojo budalostjo tako trmast, da se ne bo dal ugnati," je menil Jakec.

"Njegova trma bo hitro strta, če bo spoznal, da gre zares. Saj mu zvedeti mora to. Kdo naj mu pove?" je vprašal Ceta.

"En sam mu ne bo pripovedoval," je oznanil svojo misel Tevž. "Jakec, ti ga zvabi takoj jutri v Spančovo paštbo. Reci, da vas bo tam več fantov. Dogovorili bi se, kdaj bi skupno šli pokušat k Urbanovcu rebulo, ki je je dobil nov sod. Ko pride, mu natočimo naše nove rebule grenak kozarec."

"Dobro misel si napredel, Tevž," je pritrdil Ceta. "Jakec, še danes stopi do fantov in jim zabičaj, naj molče, a jutri po večerji vsi v Spančovo sušilnico. Ali naj pridem še jaz?"

"Ne takoj. Proti koncu sodbe prideva skupaj. Če bi me Jur prej zagledal, bi pihal kot gad in se nam izmotal."

Naslednji večer so se zbrali fantje v sušilnici. Med prvimi se je pritoževal Jur. Ves navdušen je bil za popivko rebule. Ko so bili skupaj, je začel Novakov:

"Jur, povej nam, kako si strahšil mojo sestro na Kresu?"

Jur je mendlal in se veril, da nič ne ve za tisti strah.

"Mi pa vemo za tvoj čevlji, ki mu manjkajo trije žebli in si ga kontrofiral v snegu. Ali je tisti čevlji brez noge sam hodil po snegu?" ga je vprašal Jakec.

"Jaz sem takrat, ko je Vido strašilo, že spal v pogradi pri konjih," je nerodno izjcljal Jur.

"Tak tako?" se je zasmel Vidin brat, ki ni maral Jurja, ko je tiščinasto ril za Vido. "Moška je ta! Ti ležiš v hlevu, tvoji čevlji pa romajo na Kres. Lažnivec grdi!"

Družba fantov se mu je zakrohotala. Jur je blede in se pripravljval, da bi ušel iz družbe. Obkolili so ga in mu zastavili pot.

Takrat so zahrstele po zmrazem snegu stopinje. Tevž in Ceta sta prišla. Ko je Jur zagledal Tevža, je stisnil pesti, skrčil roke v komolcih in bil najrajši planil po njem.

"Dober večer, fantje," jih je

nagovoril Ceta. "Kaj imate nocoj tu v mrzli paštbi?"

"Vidin strah smo ujeli," je rekel Ještinov. Tevž se ni mogel premagati. Odrinil je dva fanta in stopil pred Jurja: "Jur, vem, da si nor, toda še bolj si hudoben. Sram te bodi!"

Jur je pozabil, da je prej tajil. V jezi je priznal in zakričal: "Zakaj me pa ne mara in je zatelebana vate, v gostača in berača!"

Tevžu se je zganila desnica, da bi udaril. Ni.

"Kdaj sem te prosil za košček kruha? Povel!"

Fantje so zahrmeli. Nekdo je zakričal: "Tevž, usekaj ga po čeljustih."

"Mir!" je velel Ceta. "Vem, zakaj ste se sešli."

"K fantovski sodbi," se je spet oglasil nekdo.

"V redu. Sodite Jurjevo ravnanje!"

"Mene ne bo nihče sodil. Tožit vas pojdem k sodniji."

"Moška je ta," se mu je porogal najstarejši fant. "Tat bo tožil gospodarja, katerega je okradel."

Družba se je spet zasmejala. "Tiho," je vnovič zaklical Ceta. "Ještinov, ti povej, kaj ste sklenili."

"Jur, takole bo in nič drugače. Ker si s strašenjem iz hudobije spravil Vido v smrtno nevarnost, te mi vsi nocoj izključimo iz svoje družine. Nikoli in nikamor ne smeš med nas. Ne maramo te."

"Tako je!" so fantje glasno pridrili.

Jur jih je nekaj hipov plašno gledal, potem se izmotovilil iz njih srede in odšel. Potoma je še dvigal pesti in v zobe nekaj godrnjal. Edino besedo gostač berač so razumeli.

Tevž jih je povabil k sebi v delavnico in jim postregel z medico. Lepo jih je prosil in strogo naročal, naj o fantovski sodbi molče.

"In če sam izblebete?" je pripomnil Novakov.

"In če bi se ne uklonil?" je vprašal Triplat.

"Preveč je plah in sram ga bo," je omenil Knafljev. "Zase bo godrnjal in robantil, povedal ne bo. Predobro ga poznam."

19

Domenki

Pri Rožičevih in Triplatovih so že dopredli. Novakovi so imeli še nekaj kodelj, druge predice, ki so hodile k njim na prejo, prav tako po eno, morda dve. Popoldne pred zadnjo večerno prejo je Vido v svoji izbici pospravljala. Prekladala in ravnila je perilo po predalih, ko je vstopil oče. Vida je slutila, da ji bo kaj posebnega povedal. Hitro je postavila stol k zakurjeni pečki in mu ga ponudila.

"Sedite! Danes sem si zakurila, ko moram nekoliko pospraviti. Saj med večno prejo res nisem utegnla."

"Prijetno toplo imaš."

Vida si je na drugo stran pečke primaknila pručko in sedla. "No, oče, kaj mi boste povedali?" Očetov obisk je bil nenavaden. Zakaj oče zlepa ni pogledal v njeno izbico.

"Pogovoril bi se rad s tabo."

"Le začnite. Poslušam."

"Ljuba Vida, povej mi odkritosrečno, kaj je s Tevžem."

"I, nič ni. Kaj bi naj bilo, res ne vem."

"Vida, nič se mi ne izmikaj. Rajši povej naravnost, ali ga imaš res rada?"

Vida je rahlo zardela. "Saj si že vsa vas krusi o tem jezike. Saj vi tudi veste in sedaj vam še sama povem, da sva zaresno zmenjena."

(Dalje prihodnjič)

VESTI
IZ SLOVENIJE

Za večje pravice v lastni hiši

Devet slovenskih poslancev je poslalo predsedniku zvezne skupščine predlog, naj bi po hitrem postopku sprejeli tri zakonske osnutke o spremembi treh zakonov, ki so jih julija meseca lanske leto na prav enak način sprejeli na predlog zveznega izvršnega sveta. To so zakoni o zasebni gostinski dejavnosti, o prevoznih zasebnikov z motornimi vozili in o delavnicah samostojnih obrtnikov. Sprejetje teh zakonov, enotnih za vso državo, je pokazalo, da za Slovenijo niso primerni ter ji prinašajo veliko škodo. Zato so slovenski poslanci zatrjevali, da je nesmiselno, pa tudi nemogoče, hitro sprejemati zvezne zakone, ki naj urejajo neko gradivo enotno za vso državo.

Podpisniki predloga za spremembo omenjenih zakonov zahtevajo, naj bi jih zamenjali z novimi tako, da bi mnogo rešile spornih vprašanj prenesli na republike. Svojo zahtevo utemeljujejo z navedbami, da je v marsičem napačno stališče, da lahko prevaža ljudi samo državljan z osebnim avtomobilom z največ 5 sedeži. Tako določilo je imelo v Sloveniji za posledico, da je bil onemogočen prevoz s kombiji, t.j. z motornimi vozili, ki imajo 9 sedežev. V Sloveniji so bile zlasti težke posledice v goratih predelih glede prevažanja učencev v oddaljene šole. Zasebnikom je bilo nadaljnje prevažanje otrok s takimi vozili prepovedano, javnim, t.j. družbenim prevoznikom pa se ta posel ni izplačal, pa tudi primernih vozil niso imeli na razpolago. Posledica: Otroci niso mogli hoditi k rednemu šolskemu pouku.

Nič drugače ni bilo z zveznim zakonom, ki je omejil tonažo zasebnih tovornih avtomobilov samo na 5 ton. V Sloveniji in tudi po drugih republikah imajo zasebniki okoli 1000 takih tovornih avtomobilov. Vsi ti kamioni so sedaj neuporabni. Kdo naj sedaj ljudem povrne povzročeno škodo? Pa ne samo zasebnikom, lastnikom tovornih vozil, ampak tudi skupnosti, ker je tudi ona prizadeta z gornjim zakonom?

In nič drugače ni v zasebnem gostinstvu. V Sloveniji je zaradi vedno večjega turističnega prometa zasebno gostinstvo nujno potrebno. Enotno določanje števil osebja, ki ga lahko imajo zasebni gostinski obrati za vso državo, je nemogoče, ker take vrste gostinske dejavnosti narekujejo in najbolj prikazujejo krajevne potrebe in posebni pogoji posameznih področij.

Slovenski poslanci dalje podarjajo, da povzroča veliko oviro republiškim organom pri oblikovanju njihove samostojne politike tudi enotno določanje števila pomožne delovne sile v vsej državi za zasebno obrtniško dejavnost. Velika razlika je namreč, če dela pet delavcev v obrtniški delavnici s petimi avtomatičnimi stroji, kot pa, če dela enako število delavcev v gradbeni stroki. Kako naj teh pet delavcev, kolikor jih dopušča zvezni zakon glede zaposlitve v zasebni obrtni dejavnosti, pripravi npr. gradbišče ali postavi oder za zgradbo?

Strah pred neupravičenim bogatenjem zasebnih podjetnikov, podpisniki predloga za spremembo treh zveznih zakonov zavračajo z izjavo, da je zlorabe mogoče preprečiti samo z dosledno davčno politiko in s pravilnim ugotavljanjem dohodkov, nikakor pa ni na mestu, da tak strah temelji na omejevanju pravic do osebnega dela.

Zato devet poslancev vztraja pri svoji zahtevi, da naj o teh vprašanjih razpravlja republika ter naj jih ona rešuje tako, kakor bo najbolj prav zanjo in za ljudi.

Poslanci so v tem pogledu pravzaprav samo ponovili zahtevo, ki jo je že lanske jesen postavil poslanec Milan Kožuh v gospodarskem zboru, pa jo je tedaj zvezni sekretar za gospodarstvo Jelič zavrnil z obrambo enotnega reševanja teh problemov za vso državo.

O zahtevi deveterih slovenskih poslancev za spremembo zveznih zakonov o zasebni gostinski dejavnosti, o prevoznih z motornimi vozili in o delavnicah samostojnih obrtnikov, je razpravljal zvezni izvršni svet na seji dne 22. januarja. Pa se ni hotel povsem javno izraziti in postaviti na stran slovenskih poslancev. Na seji je zvezni izvršni svet samo v načelu sprejel pobudo slovenskih poslancev, naj bi omogočili urejevanje dnevni vprašanj z republiško zakonodajo. Konkretno se o predlogih slovenskih poslancev ni hotel izreči.

Tako podpisniki zahteve po spremembi navedenih zveznih zakonov, kakor poslanci v republiški skupščini v Ljubljani in tudi slovenski tisk vztrajajo naprej pri svojih zahtevah, da naj o teh vprašanjih razpravlja in odloča republika sama, ker najbolj pozna razmere na svojem področju.

Ker so za Božič zamudili šolo

Učitelji v Razkrižju pri Ljutu-

meru so kaznovali vse tiste otroke, ki so na božični dan prišli pozneje v šolo, kakor druge dni, ker so jih starši zadržali doma zaradi praznika, ki so ga praznovali tudi kot največji družinski praznik. Vsem takim otrokom so zmanjšali za en red oceno v vedenju.

Ta kazen otrok je med ljudmi vzbudila silno ogorčenje, ki je prišlo do izraza tudi na zboru volivcev. V Delu z dne 15. februarja je zapisano, da so "vaščani odločno protestirali zaradi ukrepa prosvetnega delavca". Poročevalec navaja, da so vaščani menili takole: "Ker je v nekaterih družinah običaj, da ta dan praznujejo kot družinski praznik, je več staršev zadržalo otroke doma. Pomeni, da so bili otroci kaznovani zaradi odločitve svojih staršev, kar po mnenju prizadetih vaščanov ni pravično, niti ni v skladu s pedagoškimi načeli."

Poročevalec obžaluje, "da na zboru volivcev ni bilo niti enega prosvetnega delavca" in je zato ostal "ukrep šole nepojasnen in še nadalje razburja duhove ljudi". Tudi pravi, "da jih veliko meni, da bi bilo edino prav, če bi upoštevali zamudo šole otrokom kot neopravičen izostanek, zakaj slaba ocena iz vedenja je slej ko prej prehud udarec za nič krive otroke, saj jih bo šolsko spričevalo spremljalo skozi vse življenje".

Snežni zameti, mraz, nato poplave

V začetku februarja so tudi nad Slovenijo divjali siloviti snežni zameti. Prve dni februarja je več dni snežilo kar naprej. Dne 8. februarja je začelo znova snežiti. Sneg je padal ves dan ter je vso Slovenijo pokrilo s snežno odejo debelo 80 cm. Po planinah in po nekaterih predelih so bili hudi snežni zameti. Promet po cestah je bil onemogočen. Tako zlasti na cestah Bovec-Trenta, Zelniki-Podbrdo, Rovte-Ziri. Vožnja s prikolicami in kamioni na cesti Ljubljana-Zagreb je bila prepovedana. Prav tako na predelih cest Vrhnika-Postojna, Razdrto-Senožec in Naklo-Jesenice. Prelaz Predil je bil neprehoden. Nekaj časa tudi Ljubelj. Na cestah je bilo zaposlenih na tisoče delavcev, ki so pluzili po njih ter odstranjevali grmade snega.

Po snežnem meteu je nastopilo lepo, toda mrzlo vreme. Temperatura je zelo padla. Dne 10. februarja so imeli na Brniku in v Murski Soboti —24 stopinj C. Naslednji dan je bilo na Brniku še bolj mrzlo. Kar —25 stopinj so imeli. Dne 13. febr. je pa temperatura še bolj padla in so imeli v Murski Soboti —27 stopinj mraza.

Koncem preteklega tedna je bila vsa Slovenija še vedno pod snežno odejo. Le na sončnih bre-

govih se je pokazala zemlja izpod njega. Na poljih prekoprni še ni bilo.

New Delhi že v sporu z Zahodno Bengalijo

Koalicijska vlada Zahodne Bengalije je pod vodstvom in nadzorom komunistov, ki pospešujejo svoje revolucionarne cilje, čemur se pa zvezna vlada v New Delhiju upira.

NEW DELHI, Ind. — Kot znano, je indijska kongresna stranka nemarno pogorela pri volitvah v državi Zahodna Bengalija. Komunisti so poraz kongresne stranke takoj izrabili in postavili koalicijsko vlado iz 12 strank, pri čemur imajo tovariši vodilno vlogo. O njej nihče ne dvomi, kajti ostalih 11 strank nima nobene skupne konstruktivne ideje, ki bi jo postavile proti programu komunistične stranke.

Komunisti so svojo vodilno vlogo v koaliciji takoj izrabili. Vpletli so v uradni nagovor, ki ga ima po tradiciji od federacije postavljeni guverner na prvi seji državnega parlamenta, nekaj trditvev, ki ne odgovarjajo resnici, zato pa poveljuje njihovo politiko. Guverner teh dodatkov k govoru ni hotel prebrati, državna vlada je nato zahtevala od zvezne vlade, da guvernerja Dharmo Viro odpokliče, ta pa je to zahtevo odbila. To je primerno majhen spor, dal bo pa povod za hujše spopade med koalicijo in guvernerjem. Koalicija se na to že pripravlja in organizira "ulico", da ji bo v teh spopadih pomagala. Ko se je na primer vršila prva seja parlamenta, je že začela "ulica" demonstrirati in zahtevala odstop guvernerja.

Vse skupaj se bo končalo tako, kot se je pred leti v Kerali. New Delhi bo moral razpustiti državno skupščino in postaviti komisarija.

Seveda bo zvezna vlada imela pri tem precej političnih zadreg in sitnosti. Proti sebi ima že sedaj 12 strank, ki vsaka zase malo pomeni, dobrodošla je pa komunistom za politične krize. Poleg tega je sedež državne vlade v Calcutti, kjer prevladuje industrijski in pristaniški proletarijat in kjer črpajo svoje sile vse levičarske struje, na prvem mestu seveda komunisti.

Štiri do petkrat toliko!

SAIGON, J. Viet. — Vojaki, ki so nasprotovali končanju letalskih napadov na Severni Vietnam preteklo jesen, kažejo sedaj na poročila, ki govore, da je tok moštva in vojnih potrebščin iz Severnega Vietnama na jug sedaj štiri do petkrat večji,

kot je bil pred končanjem letalskih napadov.

Letalski napadi so bili ustavljeni ob tistem "sporazumu", da rdeči ne bodo tega izrabili in povečali svoj vojni napor na jugu in ne pošiljali moštva in vojnih potrebščin po Hočiminhovi poti in drugod v Južni Vietnam.

Da se rdeči za sporazum ne menijo veliko, je očitno. Novo nastali položaj skušajo izkoristiti do zadnje možnosti v prepričanju, da Združene države ne bodo obnovile letalskih napadov na Severni Vietnam, ker bi to naletelo na hud odpor v ameriškem javnem mnenju. To ne mara nobenega povečanja vojskovanja, ampak njegovo omejevanje in zmanjševanje!

Oglašajte v "Amer. Domovini"

Zenske dobijo delo

Bookkeeper
BURROUGHS 1400
SENSIMATIC. Temporary position that could possibly become permanent. Posting A-R and other duties in this field; experienced preferred.
COME IN OR CALL
Timely Talent, Inc.
75 Public Square 861-1032 (51)

ZENSKA DOBI DELO

V domu brez matere, za skrbstvo dveh otrok, starost 3 in 5. Stanovanje v hiši, ali po dogovoru. Kličite 741-9186 po 6. uri.

HELP WANTED FEMALE

Live in or per arrangement to care for two children, 3 and 5, motherless home. Call 741-9186. After 6 p.m.

(4,6,10,12,21 mar)

Pomočnik isče

Starjši, upokojeni Slovenec v St. Clair-Norwood Rd. okolici išče hišno pomočnico za kake 2 do 3 ure na dan, 5 dni na teden. Kličite 486-8177.

(52)

PBX OPERATOR

AND RECEPTIONIST
Temporary assignment requiring an experienced personable gal. Could possibly become permanent position.
COME IN OR CALL
Timely Talent, Inc.
75 Public Square 861-1032 (51)

Moški dobijo delo

Strojniki stožastih stružnic izkušeni, zmogni nastaviti stroje pri izdelavi orodja. Samo dnevno delo. Morajo govoriti malo angleško. Kličite Mr. Zare, telefon 361-7811, za sestanek.

Certified Chemical and Equipment Co.

5366 St. Clair Avenue

(52)

Help Wanted

Auto motor warehouse needs Order Puller and Stock Picker. Apply in person at 4606 Hamilton Ave., between 2-4 p.m.

(51)

PORTERS

Full time — day shift. Permanent position for mature dependable man. Good hourly rate, schedule increases and benefits. Apply at personnel office.

St. Vincent Charity Hospital
2351 E. 22 Street

(51)

MALI OGLASI

Lastnik prodaja hišo

Endružinsko, 5 sob, prav blizu cerkve sv. Lovrenca v Newburghu. V dobrem stanju. Kličite: 661-7693 ali 988-1356.

(52)

Hiša naprodaj

Zidana, 3-stanovanjska hiša z garažo za 2 avta, novo streho, plinskim gretjem je naprodaj na E. 171 St. blizu Lake Sh. Blvd. Kličite RE 2-7237 po 6. zv.

(52)

V najem

Oddam pet na novo dekoriranih sob, zgoraj, na E. 74 St. blizu St. Clair Ave., starejšim ljudem. Kličite 881-1322.

(52)

KAREL MAUSER:

ROTIJA

Rotija je upala, da Lovrenc ne bo tak, da bi jo odpustil. Vse mu bo povedala in gotovo se je bo usmilil. Saj je dobrega srca in ženo ima. Ne bo dolgo, ko bo sam opazil, da z njo nekaj ni prav. Le čudno, da še ni nič opazil. Čotova je rekla, da se dekleta spogledujejo. Dolgo ne bo več mogla skrivati, kako je z njo.

Toda zavoljo deklet jo res ni skrbelo. Zanje bo že Marička poskrbela. Rotija ji je pustila proste roke. Naj jih počasi pripravi. Katera je pametna, bo razumela, da ni Rotija vsega kriva. Tineta vse poznajo. Čudile se bodo sicer, da se je mogla z njim spozabiti, toda sovražile je ne bodo. Marička jim bo znala povedati, saj vse ve.

Rotiji je bilo samo zavoljo gozdarja. Kako bo on vso stvar vzel. Ce jo pusti čez zimo v Jelovci, mu bodo očitali, da greh podpira in da daje pohujšanje drugim. Marička ima prav. Ce se pa že na ljudi ne bo oziral, se bo pa zanj bal.

"Toda če bosta še dve ostali", je iskala izgovor. Lahko mi bosta pomagali, če bi ravno kaj prišlo. Sicer bi pa še pred Svečnico odšla s planine. Po Svečnici pa gotovo."

Se spati ni mogla prav. Nedeljo je skoraj presanjala. Bila je tako čudno tamasta, da je komaj premikala noge. Nič se ji ni ljubilo. Najraje bi spala, ko bi imela vsaj malo obstanka. Zjutraj je šla h kapelici in nekaj časa molila. Na hrastovem deblu je viselo leseno znamenje s sliko Matere božje. Nekaj jesenskega cvetja in suhega rododendrona je sililo v Marijino naročje. Tod so se zbiral dekleta, kadar je bilo vreme tako, da niso v soboto mogle domov.

CHICAGO, ILL.

BUSINESS OPPORTUNITY

HIGH-SCHOOL SNACK SHOP
BY OWNER — NORTH SIDE
Good location — Excellent business.
\$5,000. — Ph. 839-8962

(50)

SUPERMARKET

1 Million gross, fully fixtured, for sale or lease. Northwest of Chicago.
Phone 526-6455, Mr. Sopko

(51)

MALE HELP

LABORERS & LOADERS
\$2 an hour, overtime available
WHEELING NURSERIES
537-1111

(50)

FEMALE HELP

HOUSEKEEPER — For elderly gentleman. Light housework — simple cooking. Stay or go. Own room and bath. No. Suburb home. References req. AL 1-4627.

(50)

HOUSEHOLD HELP

DRAPERIES — Sizers Seamstress. Experienced. Steady work.
VANDELIS DRAPERIES
1260 W. 103rd Street

(52)

WOMEN — Full time and Part time. Telephone interviews. Will train. \$2 hourly.

Call Mr. Gary, at 973-7732

(50)

več je kriv Tine, ki je silil za njo.

"Rotija mu je pa vse verjela", je skoraj renčal Skovinc. "Saj so ji ljudje dosti povedali, kakšen je Tine in da mu je samo za pijačo."

Marjeta jo je zagovarjala kar je le mogla. Hudo bi ji bilo, ko bi morala Rotija na zimo ven. Sama bi najraje videla, da bi šla kam daleč, da bi ne bila Jerneju vedno pred očmi, toda s kom naj se pa reva živi. Takšne ne bo nihče vzel.

Skovinc je odnehal. Nazadnje je samo še mrmral v brado in mahal z roko. Močno ga je zadelo. In toliko je dal na Rotijo.

"Prekleti Tine", je še siknil skoz zobe in odšel iz hiše. Pri večerji je bil slabe volje. Marjeti je pa le nekaj odleglo. Izpolnila je Rotijino željo, ki je niti povedati ni upala sama.

"Saj končno je res reva", se ji je v postelji zasmilila. Kar nekam lahko je zaspala, čeprav ji Jernej ni šel iz glave. Zanj se je zaresno bala. Kakšno tako bo urezal, da mu bo celo življenje žal.

Tine se je nekaj časa skušal držati v vasi. Delo v Struževem mu ni dišalo. Vendarle je nazadnje spoznal, da bo zima brž tu in da se od zraka ne more živeti. Nekega jutra je bila njegova bajta spet zaprta in umazana okna so strmela na cesto kakor skaljene oči.

Prtoč je bil v jeseni. Sadja je bilo na pretek, posebno hruške so lepo obrodile. Zadnji pridelki so zginevali s polja, veter je postajal iz dneva v dan hladnejši.

Prtoč je dišal po moštu. Skoraj pri vsaki hiši so ga nekaj naprešali. Kdor ni imel preše sam, je pripeljal sadje k Skovincu. Sladak vonj se je penil čez vas, otroci so tiščali k ustom polne kozarce. Zrellost na Prtoču je vsako leto najlepša.

Rotiji na Martinčku je bilo čimdalje huje. Nič več ni mogla skrivati, kako je z njo. Čakala je samo, kdaj jo goz-

dar pokliče k sebi. Dekleta so že vse vedela, vendar se je Rotiji zdelo, da so domje še prijaznejša, kakor so bila. Marički je bila hvaležna.

Vsak večer, ko je Rotija legla, je mislila: jutri me bo gospod Lovrenc poklical in potem — bogve, kako bo z menoj?

ROTIJA OSTANE NA MARTINČKU

Jerneja je dolgo lomilo, nazadnje se je pa odločil. Grem, pa naj reko ljudje, kar hočejo.

In se je napravil. S sabo je vzel nekaj turščne moke in zaseke. Toliko, da po imel izgovor, da ne bo kar prazen padal pred bajto. Natančno je premislil besede, kako jih bo postavljati in odšel proti Mošenjski planini. Staje so bile prazne, koč zaprte, nikjer nobene življenja. Jernej je bil

V BLAG SPOMIN

OB ENAJSTI OLEETNICI ODKAR JE UMRL USTANOVITELJ NASE POTNIŠKE PISARNE

August Kollander

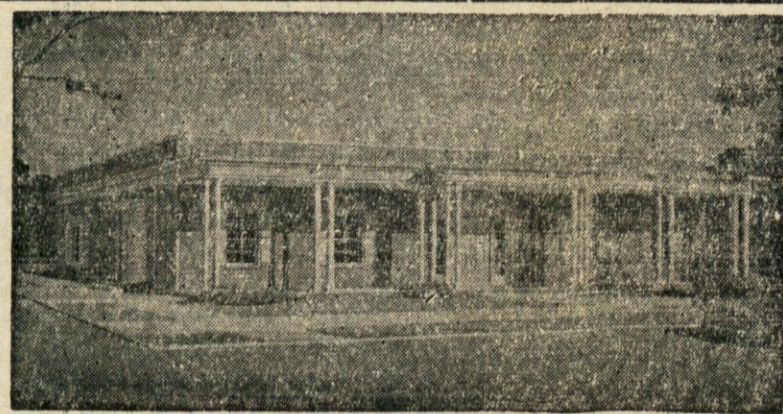
Preminul je dne 12. marca 1958.

Gospod daruj mu mir,
naj večna luč mu sveti,
ker si dobrote vir,
uživa raj naj sveti.

Zalujoči:

MR. & MRS. AUGUST
KOLLANDER

Cleveland, O. 12. marca 1969.

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

17002 Lake Shore Blvd.

Kenmore 1-6300

Grdina trgovina s pohištvo — 15301 Waterloo Road

Kenmore 1-1235

GRDINA — Funeral Directors — Furniture Dealers

V FLORIDI — Brhka Judy Scotter vabi na toplo južno sonce v Cypress Gardens v Floridi.

zaradi tišine kar truden. Še ptičev ni bilo, da bi ga spremljali po poti.

Od Mošenjske planine do Martinčka je hodil prav počasi. Kar ni se mu dalo hitro stopiti. Premišljene besede so se mu zdele neumne in začel je že razmišljati, če bi ne bilo bolje, da bi se obrnil. Nekaj

časa je stal, potlej pa je le krenil naprej. Kar bo, bo. Rotija se bo sicer začudila, pa ji poreče, da ji je Marjeta poslala nekaj moke in zaseke. Tako se bo pogovor najlažje razplel.

(Dalje prihodnjič)

— Azori so oddaljeni od New Yorka okoli 2,400 milj.

LILIJA proslavi 50-letnico smrti Ivana Cankarja s predstavo

KRALJA NA BETAJNOVI

30. marca 1969 v SND na St. Clair Avenue!

NAROČITE SI

DNEVNIK

AMERIŠKO DOMOVINO

NAJVEČJI

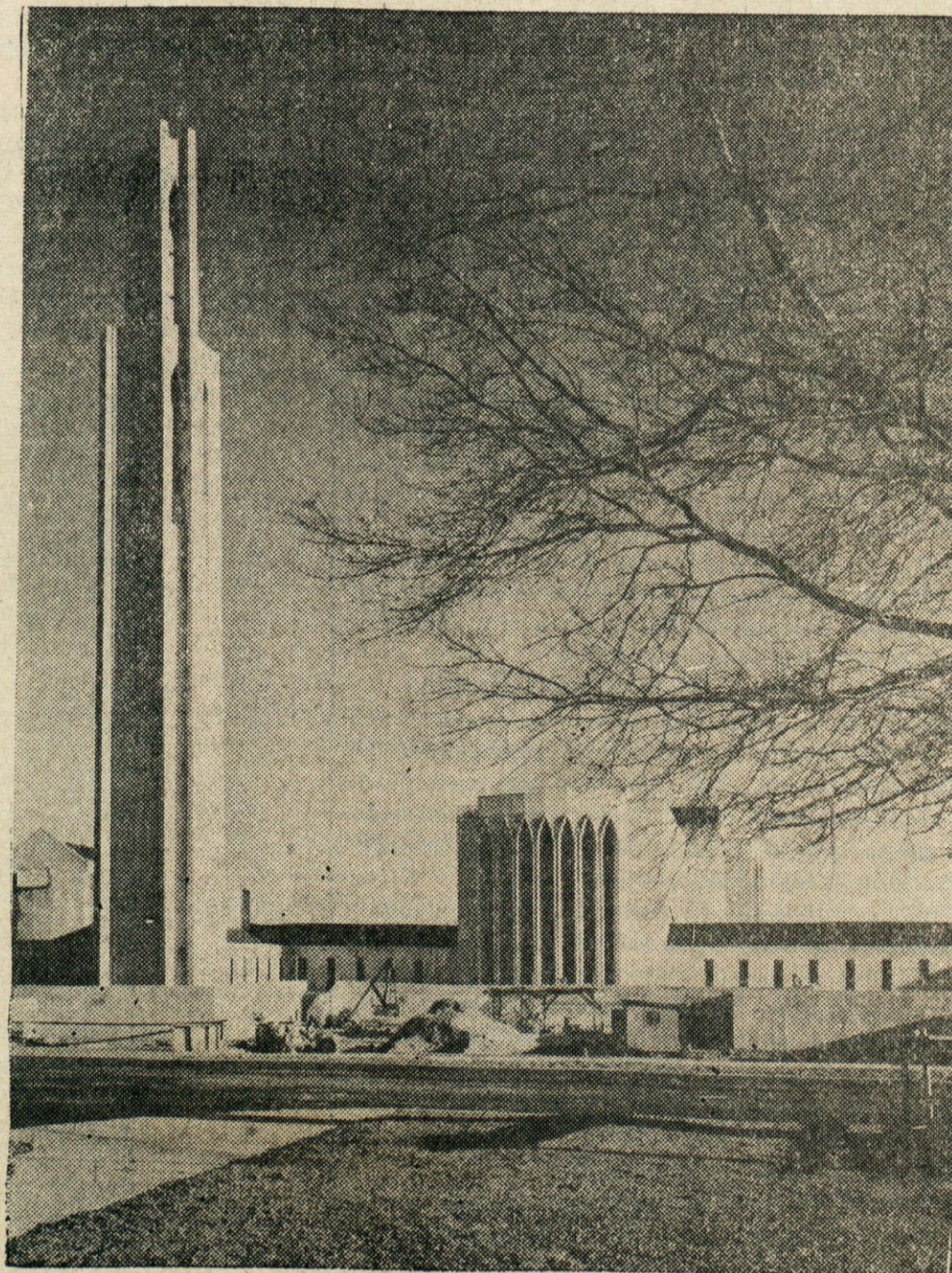
SLOVENSKI

DNEVNIK

NAROČAJTE

TISKOVINE PRI

AMERIŠKI DOMOVINI

NARODNO PREZBITERIJSKO SVETIŠČE — Glavna in največja prezbitarijska cerkev v ZDA v Washingtonu, D.C., je blizu dograditve. Če pojde vse po načrtih, bo letos dograjena. Na sliki vidimo celotno stavbo s 173 čevljev visokim zvonikom.